

№ 330299913219773

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №ას-1040-960-2017

2018 წელი

№ას-1040-960-2017 დ-----ა

5 ივლისი,

ქ.თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა:

ბესარიონ ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი)

მოსამართლეები:

ეკატერინე გასიტაშვილი, პ----- ქათამაძე

სხდომის მდივანი – ლელა სანიკიძე

კასატორი – ნ----- მ-----ი (მოპასუხე)

წარმომადგენლები _ ქ----- უ-----ი, ც----- ც-----ი

მოწინააღმდეგე მხარე – ნ---- დ-----ა (მოსარჩელე)

კასატორი – ნ---- დ-----ა (მოსარჩელე)

წარმომადგენელი _ ი----- გ-----ე

მოწინააღმდეგე მხარე – გ---- ტ-----ე, ქ----- კ-----ი, შპს „ა-----
-ა“, ლ----- ა-----ე, ნ----- მ-----ი, რ----- კ-----ი (მოპასუხე)

შპს „ა-----ას“ წარმომადგენელი _ პ----- ს-----ა

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 5 ივლისის გადაწყვეტილება

კასატორების მოთხოვნა: 1. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა
2. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ნაწილობრივ გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით მოპასუხეებისათვის 568 000 აშშ დოლარის სოლიდარულად დაკისრება

დავის საგანი – თანხის დაკისრება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1. მოსარჩელის მოთხოვნა და სარჩელის ფაქტობრივი საფუძვლები:

1.1. ნ----- დ-----ამ (შემდგომში – მოსარჩელე, მესამე აპელანტი ან მეორე კასატორი) სარჩელი აღძრა სასამართლოში გ-----ტ-----ის (შემდგომში – ამხანაგობის თავმჯდომარე), ქ-----კ-----ის (შემდგომში – ამხანაგობის თანათავმჯდომარე), შპს „ა-----ას“ (შემდგომში – კომპანია, კრედიტორი ან პირველი აპელანტი), რ-----კ-----ის (შემდგომში – კომპანიის დირექტორი), ლ-----ა-----ის (შემდგომში – შემძენი), ნ-----მ-----ის (შემდგომში – ნოტარიუსი, მეორე აპელანტი ან პირველი კასატორი, ასევე ერთად მოხსენიებული, როგორც მოპასუხეები) მიმართ და მოითხოვა 2011 წლის 13 აპრილს დადებული იპოთეკის ხელშეკრულების, მასში ცვლილებების შეტანის შესახებ შეთანხმების ბათილად ცნობა და მოპასუხეებისათვის ზიანის _ 624 800 აშშ დოლარის დაკისრება.

1.2. სარჩელი ემყარება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: 2007 წლის 30 ნოემბერს დაფუძნდა ბინათმშენებლობის ამხანაგობა „ნ-----ი 2008 (შემდგომში – ამხანაგობა), სადაც მოსარჩელის შესატანს წარმოადგენდა 1000 კვ.მ მიწის ნაკვეთი, მასზე განთავსებული 105,04 კვ.მ შენობა-ნაგებობით, მდებარე ქ.თბილისში, ზ-----ის ქ#18-ში. შესატანის სანაცვლოდ მოსარჩელეს საკუთრებაში უნდა მიეღო 900 კვ.მ ფართი (700

კვ.მ საცხოვრებელი და 200 კვ.მ კომერციული), ასევე, 4 ავტოსადგომი. 2008 წლის აგვისტოში საქართველოში განვითარებული მოვლენების გამო შეფერხდა მშენებლობა, გ.ტ-----ე არწმუნებდა მოსარჩელეს, რომ შეძლებდა მშენებლობის დასრულებას, რა მიზნითაც 2010 წლის 11 ივნისს ამხანაგობის დამფუძნებელ წევრთა კრების გადაწყვეტილებით გადარჩეულ იქნა ძველი თავმჯდომარე, მის ნაცვლად კრებამ აირჩია გ.ტ-----ე, ხოლო, თანათავმჯდომარედ – მისი მეუღლე, ქ.კ-----ი. სადამფუძნებლო ხელშეკრულებაში ასევე შეტანილ იქნა ცვლილება და განისაზღვრა, რომ „ამხანაგობის თავმჯდომარე და თანათავმჯდომარე უფლებამოსილი არიან აილონ კრედიტი და იპოთეკით დატვირთონ ამხანაგობის კუთვნილი უძრავი ქონება, მხოლოდ ამხანაგობის დამფუძნებელ წევრთა წერილობითი თანხმობით“. მოსარჩელისა და სხვა დამფუძნებელი წევრების თანხმობის გარეშე, ამხანაგობის თანათავმჯდომარემ, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენდა თავმჯდომარეს, შპს „ა-----ასთან“ გააფორმა ხელშეკრულება და იპოთეკით დატვირთა ამხანაგობის ქონება, რისი უფლებამოსილებაც მას არ გააჩნდა. ეს გარიგება დამოწმდა სანოტარო წესით, თუმცა, არც ნოტარიუსს ჰქონდა თანხმობის გარეშე დადებული გარიგების დადასტურების უფლება. ამ გარემოების თაობაზე იცოდნენ ამხანაგობის თავმჯდომარემ, თანათავმჯდომარემ, ნოტარიუსმა, კომპანიის დირექტორმა – რ.კ-----მა და კომპანიის იურისტმა – ლ.ა-----ემ, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენდა კომპანიას გარიგების დადებისას და სწორედ ამ პირთა ერთობლივი ქმედების შედეგად გავიდა ქონება ამხანაგობის მფლობელობიდან. იპოთეკის ხელშეკრულებაში 2012 წლის 22 მაისს შეტანილ იქნა ცვლილება, რომლის შედეგადაც გაიზარდა ამხანაგობის დავალიანება კომპანიის მიმართ, რის თაობაზეც ასევე არ იყო ინფორმირებული მოსარჩელე. ამდენად, თავმჯდომარემ მოახერხა რა ამხანაგობის ქონების იპოთეკით მართლსაწინააღმდეგოდ დატვირთვა, მას არაფერი შეუსრულებია ამხანაგობის მიზნის მისაღწევად, ამხანაგობა ხელოვნურად აქცია ვალაუვალ სუბიექტად, რის გამოც, მისი ქონება გატანილ იქნა აუქციონზე (კომპანიის დირექტორის მოთხოვნის საფუძველზე ნოტარიუსმა გასცა სააღსრულებო ფურცელი, სწორედ ამ სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე გაცემულ იქნა აღსრულების ეროვნული ბიუროს მიერ განკარგულება – შემძენის უფლების დამდგენი დოკუმენტი) და გასხვისდა ლ----- ა-----ის სახელზე, რომელიც დოკუმენტაციაში კომპანიის წარმომადგენლადაა დაფიქსირებული. გასხვისებული ქონების უდიდესი ნაწილი ეკუთვნოდა მოსარჩელეს. გასათვალისწინებელია, რომ შემძენმა, რომელიც კომპანიის დირექტორთან დაახლოებული პირი და მისი ბიზნესპარტნიორია,

ამხანაგობის მილიონიანი ქონება მიზერულ ფასად ჩაიგდო ხელში. მოპასუხეთა ერთობლივი ქმედებით მოსარჩელეს მიაღმა ზიანი, ის ვეღარ მიიღებს ქონებას ამხანაგობისგან, რომლის ღირებულებაც 624 800 აშშ დოლარს შეადგენს.

2. მოპასუხეების პოზიცია:

2.1. შემძენმა სარჩელი არ ცნო და მის წინააღმდეგ მოთხოვნის გამომრიცხველი შესაგებელი წარადგინა, კერძოდ, მოპასუხემ განმარტა, რომ ქონება შეიძინა აუქციონზე და წარმოადგენს კეთილსინდისიერ შემძენს;

2.2. ნოტარიუსმა არ ცნო სარჩელი იმ დასაბუთებით, რომ ამხანაგობის დამფუძნებელი ხელშეკრულებით წევრთა წერილობითი თანხმობა ესაჭიროებოდა სესხის უზრუნველსაყოფად ამხანაგობის ქონების იპოთეკით დატვირთვას და არა სხვა ვალდებულების გამო სანივთო-სამართლებრივი უზრუნველყოფის საშუალების გამოყენებას, გარდა ამისა, უდავოა, რომ ამხანაგობას კომპანიის მიმართ გააჩნდა დავალიანება, რომლის შესრულებაც ვერ იქნა უზრუნველყოფილი (მოსარჩელეს სადავოდ არ გაუხდია ამხანაგობასა და კომპანიას შორის დადებული არმატურის ნასყიდობის ხელშეკრულების ნამდვილობა) და ამ საფუძვლით სავსებით კანონიერად იქნა აუქციონზე სარეალიზაციოდ გატანილი იპოთეკის საგანი, რომელიც შეიძინა ლ.ა-----ემ და წარმოადგენს ქონების ნამდვილ მესაკუთრეს;

2.3. კომპანიის მიერ წარდგენილი შესაგებელი ეფუძნება იმ გარემოებას, რომ ამხანაგობასა და მოპასუხეს (კომპანია) შორის დადებული იყო ნასყიდობის ხელშეკრულება, საიდან გამომდინარე დავალიანებაც გააჩნდა ამხანაგობას, ამ ვალდებულების იპოთეკით უზრუნველყოფა არ საჭიროებდა დამფუძნებელთა წერილობით თანხმობას, არამედ, დამფუძნებელი ხელშეკრულების 6.5., 6.6. და 6.7. პუნქტებით საკმარისი იყო თავმჯდომარისა და თანათავმჯდომარის ხელმოწერა. იპოთეკის საგნის რეალიზაციით ვერ იქნა დაფარული დავალიანება, რის გამოც ზიანი თავად კომპანიას მიაღმა. რაც შეეხება ზიანის მიყენებასა და მოსარჩელის მიერ ქონების დაკარგვას, იგი ამხანაგობის თავმჯდომარის ქმედების შედეგია და სწორედ მან უნდა აგოს პასუხი მოსარჩელის წინაშე. რაც შეეხება შემძენს, ის წარმოადგენს კეთილსინდისიერს, რომელიც ერთადერთი პრეტენდენტი იყო აუქციონზე და გადაიხადა ნასყიდობის საფასური. საგულისხმოა, რომ აუქციონის წინ ქონება შეფასებულ იქნა 230 000 ლარად, ამ მხრივ მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი თანხის ოდენობაც დაუსაბუთებელია;

2.4. ამავე საფუძვლებზე მითითებით სარჩელი არ ცნო არც კომპანიის დირექტორმა, დამატებით აღნიშნა, რომ ის სამართლებრივ

ურთიერთობაში მონაწილეობდა იურიდიული პირის წარმომადგენლის სახით და როგორც ფიზიკური პირი, არ არის სარჩელზე სათანადო მოპასუხე;

2.5. თავმჯდომარემ და თანათავმჯდომარემ სარჩელი ცნეს სრულად.

3. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2015 წლის 11 თებერვლის გადაწყვეტილებით სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი კომპანიასა და ამხანაგობას შორის 2011 წლის 13 აპრილს დადებული იპოთეკის ხელშეკრულება (დამოწნებული ნოტარიუს ნ----- მ-----ის მიერ, სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის #-----) და მასში ცვლილებების და/ან დამატებების შეტანის შესახებ 2012 წლის 22 მაისის ხელშეკრულება (დამოწნებული ნოტარიუს ნ----- მ-----ის მიერ, სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის #-----), ამხანაგობის თავმჯდომარეს, თანათავმჯდომარეს, კომპანიასა და ნოტარიუსს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისრათ ზიანის _ 326742 აშშ დოლარის ანაზღაურება.

4. აპელანტების მოთხოვნა:

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს მხარეებმა. პირველმა (კომპანია) და მეორე (ნოტარიუსი) აპელანტმა მოითხოვეს მათ მიმართ სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა, ხოლო, მესამე აპელანტმა (მოსარჩელე) _ სარჩელის სრულად დაკმაყოფილება.

5. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 5 ივლისის გადაწყვეტილებით პირველი აპელანტის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, მესამე აპელანტის სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, გაუქმდა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის 1.2. და მე-2 პუნქტები და ახალი გადაწყვეტილებით ამხანაგობის თავმჯდომარეს, თანათავმჯდომარესა და ნოტარიუსს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისრათ 568 000 აშშ დოლარის გადახდა, მოსარჩელის მოთხოვნა კომპანიის მიმართ არ დაკმაყოფილდა, ასევე არ დაკმაყოფილდა მეორე აპელანტის მოთხოვნა, დანარჩენ ნაწილში გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

6. კასატორის მოთხოვნა:

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრეს ნოტარიუსმა და მესამე აპელანტმა, პირველმა კასატორმა მოითხოვა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა, ხოლო, მეორე კასატორმა – ახალი გადაწყვეტილებით მოპასუხეებისათვის 568 000 აშშ დოლარის სოლიდარულად დაკისრება.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ მოისმინა მხარეთა ახსნა-განმარტებები, შეისწავლა საქმის მასალები, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასაბუთებულობა, საკასაციო საჩივრების საფუძვლები და მიიჩნევს, რომ პირველი კასატორის მოთხოვნა საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო, მეორე კასატორს უარი უნდა ეთქვას საკასაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ნაწილობრივ შეცვლის ფაქტობრივი და სამართლებრივი დასაბუთება:

განსახილველი დავის ფარგლებში შეფასების საგანს წარმოადგენს ამხანაგობის დამფუძნებელი წევრის მეორადი მოთხოვნის საფუძვლიანობა, რომელიც შეეხება მოპასუხედ დასახელებულ პირთა არამართლობიერი ქმედების შედეგად მისთვის, როგორც ფიზიკური პირისათვის ინდივიდუალური ზიანის მიყენებას. სარჩელის ძირითადი ფაბულა კი, მდგომარეობს შემდეგში: მოსარჩელემ, როგორც ინდივიდუალური ბინათმშენებლობის ამხანაგობის წევრმა ერთობლივი საქმიანობის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება შეასრულა ჯეროვნად და ამხანაგობაში განახორციელა შესატანის ნატურით შეტანა, ხოლო, ამხანაგობის თავმჯდომარემ, თანათავმჯდომარემ, ნოტარიუსმა და მესამე პირებმა (ამხანაგობის კრედიტორი კომპანია, მისი იმჟამინდელი დირექტორი და ქონების აუქციონზე შემძენი) დელიქტური ქმედებით მას მიაყენეს ზიანი, რომლის კომპენსაციასაც მოსარჩელე უკავშირებს ერთობლივი საქმიანობის მიზნის მიღწევის შემთხვევაში, მისთვის გადასაცემი უძრავი ქონების საბაზრო ღირებულებას. სწორედ ამ ოდენობით თანხის მოპასუხეთათვის სოლიდარულად დაკისრებას მოითხოვს იგი. სარჩელის ფორმალურ-სამართლებრივი გამართულობის შემოწმების შედეგად პალატა ასკვნის, რომ მოთხოვნის დამფუძნებელი ნორმები, როგორც სახელშეკრულებო მოთხოვნის დარღვევის, ისე – დელიქტური ვალდებულების მარეგულირებელ დანაწესებში უნდა იქნას მოდიებული. ამ თვალსაზრისით მოპასუხედ დასახელებული პირები პირობითად შეიძლება ორ ძირითად ჯგუფად დაიყოს: მოსარჩელესთან სახელშეკრულებო ურთიერთობაში მყოფი პირები (ამხანაგობის

თავმჯდომარე და თანათავმჯდომარე) და არასახელშეკრულებო ვალდებულებიდან გამომდინარე პასუხისმგებელი პირები (კრედიტორი კომპანია, მისი წარმომადგენლობითი უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირი, ნოტარიუსი, ამხანაგობის ქონების საბოლოო შემძენი, რომელსაც მოსარჩელე მიიჩნევს არაკეთილსინდისიერად), ამასთანავე, პირველ ჯგუფს მიკუთვნებული პირების პასუხისმგებლობა შეიძლება ემყარებოდეს სამოქალაქო კოდექსის 394-ე (1), 934-ე (5) და 719-ე მუხლებს (მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება. ეს წესი არ მოქმედებს მაშინ, როცა მოვალეს არ ეკისრება პასუხისმგებლობა ვალდებულების დარღვევისათვის; თუ ხელშეკრულებიდან სხვა რამ არ გამომდინარეობს, ხელმძღვანელი პირების უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება დავალების წესების შესაბამისად. თუ რწმუნებული უსასყიდლოდ ასრულებს მისთვის დავალებულ მოქმედებებს, იგი პასუხს აგებს მხოლოდ განზრახ ან უხეში გაუფრთხილებლობით გამოწვეული ზიანისათვის), ხოლო, მეორე ჯგუფს მიკუთვნებული პირებისა – ამავე კოდექსის 992-ე და 408-ე (1) მუხლებს (პირი, რომელიც სხვა პირს მართლსაწინააღმდეგო, განზრახ ან გაუფრთხილებელი მოქმედებით მიაყენებს ზიანს, ვალდებულია აუნაზღაუროს მას ეს ზიანი. იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია აანაზღაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება), შესაბამისი წინაპირობების დადასტურების შემთხვევაში კი, ვალდებულების სოლიდარულად შესრულება სამოქალაქო კოდექსის 463-ე (თუ რამდენიმე პირს ევალება ვალდებულების შესრულება ისე, რომ თითოეულმა უნდა მიიღოს მონაწილეობა მთლიანი ვალდებულების შესრულებაში (სოლიდარული ვალდებულება), ხოლო კრედიტორს აქვს შესრულების მხოლოდ ერთგვარადი მოთხოვნის უფლება, მაშინ ისინი წარმოადგენენ სოლიდარულ მოვალეებს) მუხლის საფუძველზე შესაძლებელია დაეკისროთ მოპასუხეებს (სახელშეკრულებო ურთიერთობაში მყოფი პირების მხრიდან დელიქტური ქმედების დადასტურების შემთხვევაში, შესაძლებელია მათი პასუხისმგებლობის განმსაზღვრელი ასევე სკ-ის 992-ე მუხლი იყოს და ასეთ შემთხვევაში ზიანის სოლიდარულობა ამავე კოდექსის 998-ე მუხლის შესაბამისად განისაზღვროს), თუმცა, სასამართლოს მიერ მოხმობილი სამართლის ნორმების დანაწესების გამოყენება დამოკიდებულია მოთხოვნის განმაპირობებელი შესაბამისი ფაქტობრივი წინაპირობების არსებობაზე (სათანადო სამართალსუბიექტების არსებობა და ქმედების შემადგენელი ფაქტები).

1.1. ქვემდგომი სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები და მათი სავალდებულობა წინამდებარე განჩინების მიმართ:

წინამდებარე გადაწყვეტილების მიმართ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული (სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის

დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება)) სავალდებულო ძალა გააჩნია სააპელაციო პალატის მიერ დადგენილ იმ ფაქტობრივ გარემოებებს, რომელთა წინააღმდეგაც კასაციონებს არ მიუთითებიათ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც შესაძლოა დაშვებული იყო საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება, კერძოდ:

1.1.1. 2007 წლის 30 ნოემბერს დაფუძნდა ინდივიდუალური ბინათმშენებლობის ამხანაგობა „ნ-----ი 2008“. ამხანაგობის დამფუძნებელი წევრები არიან მ----- ხ-----, ნ----- დ-----, თ----- ც-----, რ----- მ-----, შ----- მ-----, ნ----- გ----- და გ----- ტ-----;

1.1.2. ნ----- დ----- ამ ამხანაგობაში შეიტანა 1000 კვ.მ მიწის ნაკვეთი და 105.04 კვ.მ შენობა-ნაგებობა;

1.1.3. 2010 წლის 11 ივნისს მოწვეულ ამხანაგობის დამფუძნებელ წევრთა კრებაზე ამხანაგობის თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა გ----- ტ-----, ხოლო თანათავმჯდომარედ - ქ----- კ-----;

1.1.4. 2012 წლის 11 ივნისს ამხანაგობის სადამფუძნებლო ხელშეკრულებაში შეტანილი ცვლილებებითა და დამატებებით, შეთანხმების 6.1 პუნქტის შესაბამისად, ამხანაგობის მმართველ (აღმასრულებელ) თანამდებობის პირს ერთობლივად წარმოადგენდნენ ამხანაგობის თავმჯდომარე და ამხანაგობის თანათავმჯდომარე, ხოლო 6.5 პუნქტით განისაზღვრა, რომ ამხანაგობის თავმჯდომარე და თანათავმჯდომარე ერთობლივად წყვეტდნენ „ამხანაგობის“ ძირითად ორგანიზაციულ-ფინანსურ საკითხებს. ისინი ასევე უფლებამოსილი იყვნენ, აეღოთ კრედიტი და იპოთეკით დაეტვირთათ „ამხანაგობის“ კუთვნილი უძრავი ქონება მხოლოდ ამხანაგობის დამფუძნებელ წევრთა წერილობითი თანხმობით;

1.1.5. ამხანაგობას, მრავალსართულიანი სახლის ასაშენებლად, შპს „ა-----ასგან“ გადახდის განვადებით შეძენილი აქვს 436 800 აშშ დოლარის ღირებულების არმატურა, ნასყიდობის ხელშეკრულება სადავოდ არ გამხდარა;

1.1.6. 2011 წლის 13 აპრილს შპს „ა-----ასა“ და ამხანაგობა „ნ-----ი 2008-ს“ შორის გაფორმებული ხელშეკრულების თანახმად, 436 800 აშშ დოლარის გადახდის უზრუნველსაყოფად იპოთეკით დაიტვირთა ქ.თბილისში ჭ-----ის ქ#22-სა და ზ-----ის ქ#18-ში მდებარე 1582 კვ.მ მიწის ნაკვეთი. 2012 წლის 22 მაისს ცვლილება შევიდა 2011 წლის 13 აპრილის იპოთეკის ხელშეკრულებაში და უზრუნველყოფილი მოთხოვნის ოდენობა 436 800 აშშ დოლარიდან გაიზარდა 516 916 აშშ

დოლარამდე. იპოთეკის სადავო ხელშეკრულებები დაიდო ამხანაგობის დამფუძნებელ წევრთა წერილობითი თანხმობის გარეშე, ამასთან, ამ ხელშეკრულებას დაერთო ამხანაგობის სადამფუძნებლო ხელშეკრულება და მასში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ შეთანხმება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, იპოთეკის ხელშეკრულების მეორე მხარე ინფორმირებული იყო ამხანაგობის მმართველი (აღმასრულებელი) თანამდებობის პირების უფლებამოსილების შეზღუდვის თაობაზე.

1.1.7. იპოთეკის ხელშეკრულებები დამოწმებულია სანოტარო წესით. გარიგების დამოწმებისას ნოტარიუსმა დაარღვია საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 2010 წლის 31 მარტის #71 ბრძანებით დამტკიცებული „სანოტარო მომდებათა შესრულების წესის შესახებ ინსტრუქციის“ მე-8 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტისა და 45-ე მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნები (**რაც გამოიხატა გარიგების იმგვარად დამოწმებაში, რომ ნოტარიუსს ამხანაგობის წევრთა თანხმობა ქონების იპოთეკით დატვირთვის თაობაზე არ გამოუთხოვია**). ნოტარიუსის მართლსაწინააღმდეგო ქმედება დაადასტურა ასევე დისციპლინურმა კომისიამ, რომლის 2012 წლის 28 ნოემბრის დასკვნით ნოტარიუსის გადაცდომა მიჩნეულ იქნა ნოტარიუსთა დისციპლინური პასუხისმგებლობის შესახებ დებულების მე-7 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ქმედებად (**სანოტარო მოქმედების შესრულება კანონმდებლობით გათვალისწინებული სავალდებულო დოკუმენტების გამოთხოვის გარეშე, რასაც მოჰყვა მძიმე შედეგი**), ხოლო, დისციპლინური გადაცდომის ხარისხი შეფასდა როგორც განსაკუთრებით მძიმე დისციპლინური გადაცდომა;

1.1.8. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს აღსრულების ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 27 სექტემბრის #----- განკარგულებით ამხანაგობა „ნ-----ი 2008-ის“ კუთვნილი უძრავი ქონება საკუთრებაში გადაეცა ლ----- ა-----ეს.

1.2. საკასაციო განაცხადების მოცულობა და კასატორთა პრეტენზიები (საკასაციო განხილვის ფარგლები):

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის პირველი ნაწილის დისპოზიციიდან გამომდინარე (**საკასაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას საკასაციო საჩივრის ფარგლებში. საკასაციო სასამართლოს არ შეუძლია თავისი ინიციატივით შეამოწმოს საპროცესო დარღვევები, გარდა 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტებისა**), საკასაციო პალატის შეფასების საგანი იქნება კასატორთა შემდეგი შედავებების საფუძვლიანობა:

ა) პირველი კასატორის პრეტენზიები:

1.2.1. ამხანაგობასა და შპს „ა-----ას“ შორის გაფორმებული

იპოთეკის ხელშეკრულებები შესრულებულია კანონისა და ამხანაგობის სადამფუძნებლო ხელშეკრულების მე-6 მუხლის 6.5. პუნქტის მოთხოვნათა დაცვით, რამდენადაც ამ ხელშეკრულების 6.6. მუხლის როგორც ძველი, ისე – ახალი რედაქცია დასაშვებად მიიჩნევა ამხანაგობის თავმჯდომარისა და თანათავმჯდომარის მიერ ნებისმიერი გარიგების ხელმოწერას, ხოლო ხსენებული ნორმების ანალიზი იძლევა დასკვნის საფუძველს, რომ ამხანაგობის თავმჯდომარესა და თანათავმჯდომარეს მხოლოდ სესხის აღებისა და ამ სესხის იპოთეკით უზრუნველსაყოფად ესაჭიროებოდა ამხანაგობის წევრთა თანხმობა. ამ კუთხით გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მსჯელობა დაუსაბუთებელია, მას არ უმსჯელია სამოქალაქო კოდექსის 319-ე მუხლით განსაზღვრულ ხელშეკრულების თავისუფლებისა და 338-ე მუხლით რეგულირებულ ურთიერთგამომრიცხავი გამონათქვამების განმარტების საკითხზე. იმ პირობებში, როდესაც იპოთეკით უზრუნველყოფილია არა სესხი, არამედ, ნასყიდობის საზღაური, არ დასტურდება არც მხარის უფლებამოსილების შეზღუდვა და არც თანხმობის აუცილებლობა, შესაბამისად, ნოტარიუსს არ დაურღვევია კანონის მოთხოვნები;

1.2.2. გარდა იმისა, რომ ნოტარიუსის მიმართ საოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხლით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის წინაპირობების არსებობა არ დასტურდება, შეფასებას საჭიროებს დაკისრებული თანხის ოდენობაც. ამ მხრივ სასამართლოს არ შეუფასებია საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებები, რომლებითაც ერთი მხრივ, ქონების ღირებულებაა შეფასებული, ხოლო, მეორე მხრივ, განსაზღვრულია ის ფასი, რა ფასადაც მოხდა სადავო ქონების რეალიზაცია;

1.2.3. სააპელაციო პალატას არ უმსჯელია იმ გარემოებაზე, რომ ამხანაგობასა და შპს „ა-----ას“ შორის დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულება ძალაშია, იგი არ გაუქმებულა, რაც დავალიანების არსებობას ადასტურებს, შესაბამისად, იმ პირობებში, როდესაც ვალდებულება შესრულებული არ არის, იარსებებდა თუ არა იპოთეკის ხელშეკრულება მნიშვნელობას კარგავს, რამდენადაც ამხანაგობის ყველა წევრი შპს „ა-----ას“ მიმართ სოლიდარულად ვალდებული პირია და არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნის პირობებში კრედიტორი მაინც მოახდენდა ქონების რეალიზაციას.

ბ) მეორე კასატორის პრეტენზიები:

1.2.4. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არასაკმარისადაა დასაბუთებული და არ შეესაბამება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 249-ე და 394-ე მუხლების მოთხოვნებს, ასევე, „ადამიანის უფლებათა ევროკონვენციის“ მე-6 მუხლის წინაპირობებს. პალატამ არასწორად არ

იხელმძღვანელა სამოქალაქო კოდექსის 115-ე მუხლით და პასუხისმგებლობა არ დააკისრა პირებს, რომელთა მონაწილეობაც გარიგებაში დასტურდება. ამ გარიგების მიზანი იყო კასატორის ქონების ხელში ჩაგდება და მისთვის ზიანის მიყენების პირდაპირპროპორციულად უსაფუძვლო სარგებლის მიღება, ამ ვითარებაში, როდესაც ობიექტურად დგინდება, რომ თანამოპასუხეებმა მიიღეს სარგებელი, უსამართლოა მთელი პასუხისმგებლობის მხოლოდ ამხანაგობის თავმჯდომარის, თანათავმჯდომარისა და ნოტარიუსისათვის დაკისრება. სასამართლომ სწორად გამოიყენა სამოქალაქო კოდექსის 998-ე მუხლი, თუმცა, არასწორად განმარტა მისი წინაპირობები, რამდენადაც საქმის მასალებით დასტურდება, რომ შპს „ა------ას“ დირექტორმა რ.კ-----მა და ლ.ა-----ემ უშუალოდ მიიღეს მონაწილეობა ზიანის მიყენებაში და მხოლოდ მათ ნახეს სარგებელი. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების უკანონობა მეტად თვალში საცემი ხდება მას შემდეგ, რაც სასამართლომ დაადგინა, რომ სადავო იპოთეკის ხელშეკრულებებს დაერთო ამხანაგობის სადამფუძნებლო ხელშეკრულება და მასში ცვლილების შეტანის შეთანხმება, რაც მოწმობს იმას, რომ გარიგების მეორე მხარე ამხანაგობის მმართველი თანამდებობის პირების უფლებამოსილების შეზღუდვის თაობაზე ინფორმირებული იყო. გასათვალისწინებელია, რომ რ----- კ-----ი (შპს „ა------ას“ დირექტორი) და ლ----- ა-----ე (კომპანიის იურისტი) კვალიფიციური სამართალმცოდნეები არიან, რაც მათ შეთანხმებულ მოქმედებაზე მიუთითებს. მხედველობაშია მისაღები ასევე ის, რომ სააპელაციო პალატის მიერ გადაწყვეტილების გამოტანის დროისათვის არსებობდა სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 106-ე მუხლის შესაბამისად, დადგენილი იყო შპს „ა------ას“ ბრალეულობა;

1.2.5. სააპელაციო პალატა დადგენილად მიიჩნევს იმ გარემოებას, რომ შპს „ა------ას“ მიმართ ამხანაგობას გააჩნია დავალიანება, რომლის უზრუნველსაყოფადაც იპოთეკით დაიტვირთა სადავო ქონება. სასამართლოს ამგვარი მსჯელობა არ შეესაბამება მტკიცებულებათა კვლევის სტანდარტს, არამედ, მიმართულია რ----- კ-----ისათვის პასუხისმგებლობისაგან თავის არიდებისკენ. სასამართლოს არ შეუსწავლია გ----- ტ-----ის არაერთი მითითება, რომ სადავო გარიგების მიზანი არა არმატურის შეძენა, არამედ, შპს „ა------ასთან“ მიმართებით ამხანაგობისათვის დავალიანების ხელოვნურად წარმოქმნა და ქონების ხელში ჩაგდება იყო, რაც განხორციელდა კიდეც. სწორედ გ.ტ-----ე ადასტურებს, რომ მართლსაწინააღმდეგო ქმედებაში ერთ-ერთი მთავარი პირი იყო რ.კ-----ი;

1.2.6. სააპელაციო პალატა გვერდს უვლის ასევე ლ.ა-----ის მიმართ გამოთქმულ პრეტენზიებს, რომელიც რ.კ-----თან ერთად მოქმედი პირია. დადასტურებული ფაქტია, რომ ლ.ა-----ე სადავო პერიოდში შპს „ა-----ას“ იურისტი იყო, მისთვის ცნობილი იყო კომპანიის მიერ დადებული ყველა გერიგებისა და იურიდიული დოკუმენტაციის შინაარსი. ამხანაგობის მთელი ქონება საბოლოოდ სწორედ ლ.ა-----ეზე გადაფორმდა, ამასთანავე, შეფასების გარეშეა დატოვებული ამ უკანასკნელის აღიარება, რომ აუქციონში მონაწილეობა მან სწორედ რ.კ-----ის სურვილით მიიღო და ქონების შესაძენი თანხაც ამ უკანასკნელის მიერ იქნა გადახდილი.

1.3. საკასაციო პალატის შეფასებები და სამართლებრივი დასკვნები:

საკასაციო პალატა ზემოხსენებულ შედავებათა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის კონტექსტში შემოწმებამდე გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერებას შეაფასებს ამავე კოდექსის 394-ე მუხლის ფარგლებში, რომელიც იმპერატიული ბუნებისაა და ნორმის დისპოზიციიდან გამომდინარე, სასამართლო, მიუხედავად მხარის მითითებისა, ყოველთვისაა ვალდებული განსაზღვროს სახეზე ხომ არ არის გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტურ საფუძველთაგან რომელიმე:

1.3.1. როგორც ზემოთ უკვე აღინიშნა, სარჩელის საგანს წარმოადგენს თანხის დაკისრება, ხოლო საფუძველს – მოპასუხეთა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებით გამოწვეული ზიანი. ვალდებულების დარღვევიდან გამომდინარე მოთხოვნის (ზიანის ანაზღაურება) კვლევის პროცესუალურ წინაპირობას წარმოადგენს მათ შორის დაზარალებულის (**მოთხოვნის სუბიექტი**) სწორად განსაზღვრა. ამ კუთხით საკასაციო სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს წინამდებარე გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილის 1.1.1.-1.1.2. პუნქტებში მითითებულ ფაქტებზე და განმარტავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 930-ე მუხლის შესაბამისად, ნ---- დ-----ა გაერთიანდა რა ამხანაგობაში, მის მიზანს ასევე წარმოადგენდა შესატანის სანაცვლოდ გარკვეული მატერიალური სიკეთის მიღება. ამავე კოდექსის 932-ე მუხლის შესაბამისად, მან ერთობლივ საქმიანობაში შესატანი განახორციელა ქონებით, რის გამოც შესატანზე მოსარჩელის ინდივიდუალური საკუთრება შეწყდა და ტრანსფორმირდა ამხანაგობის თანასაკუთრებად.

1.3.2. თანასაკუთრების საკითხზე მსჯელობისას განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა ხსენებული ნორმის მე-3 ნაწილით განსაზღვრული რეგულაცია: თუ ხელშეკრულება სხვა რამეს არ ითვალისწინებს, შესატანები წარმოადგენს მონაწილეთა საერთო საკუთრებას.

მონაწილეთა საერთო საკუთრებას შეადგენს ისიც, რაც შეძენილია საერთო საკუთრებაში არსებული უფლების საფუძველზე, ანდა მიღებულია ანაზღაურების სახით საერთო ქონების განადგურების, დაზიანების ან ამოღების გამო. საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ კანონის მითითებული დანაწესი საზიარო უფლებების მომწესრიგებელ ნორმათა დებულებებისაგან (**სკ-ის 953-ე-968-ე მუხლები**) განსხვავებულია რამდენიმე მიმართულებით, რომელთაგან ერთ-ერთს სპეციალურობა წარმოადგენს: თუკი საზიარო უფლებები კანონისმიერი ვალდებულების სფეროს მიეკუთვნება, სამოქალაქო კოდექსის 932-ე მუხლის მე-3 ნაწილით განსაზღვრული ერთობლივი საქმიანობის მონაწილეთა თანასაკუთრება სახელშეკრულებო ურთიერთობის ნაირსახეობაა და ამ უფლების ადრესატების სამართლებრივი კავშირი თანასაკუთრების ობიექტთან ამავე კოდექსის 930-ე მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულების მიზნის მიღწევას ემსახურება. ამხანაგობა არ წარმოადგენს რა დამოუკიდებელ ორგანიზაციულ-სამართლებრივ წარმონაქმნს, მას არ გააჩნია იურიდიული პირისათვის დამახასიათებელი იმგვარი თვისებები, როგორიცაა სამართლის დამოუკიდებელი სუბიექტუნიარიანობა (**შეად: სკ-ის 24-ე მუხლი**), შესაბამისად, სახელშეკრულებო სამართლის სფეროს მიკუთვნებული ერთობლივი საქმიანობის მონაწილეთა თანასაკუთრება, მათ შორის ამ თანასაკუთრების დაზიანებით, ჩამორთმევითა თუ ამ ქონების განკარგვის შედეგად მიღებული ანაზღაურება კვლავ ამავე რეჟიმში ექცევა და მხარეთა სახელშეკრულებო მიზნის მიღწევისკენაა მიმართული.

1.3.3. საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სახელშეკრულებო თავისუფლების პრინციპიდან (**სკ-ის 319-ე მუხლის პირველი ნაწილი**) გამომდინარე, ერთობლივი საქმიანობის მონაწილის მიერ შესატანის შეტანა მისი მხრიდან ამ შესატანზე საკუთრების უფლების განკარგვად უნდა იქნას განხილული და მხარეს, რომელმაც უკვე განკარგა საკუთრება ამხანაგობის სასარგებლოდ აღარ გააჩნია ქონების განკარგვამდე ნივთზე ერთპიროვნული ბატონობის შესაძლებლობა. ანალოგიური პრინციპით უნდა გადაწყდეს საკითხი იმ სამომავლო საკუთრებასთან დაკავშირებით, რომელიც შეიძლება ამხანაგობის წევრს მიზნის მიღწევის შემთხვევაში გააჩნდეს, რამეთუ ხელშეკრულების არსებობის პირობებში მისი სამომავლო საკუთრების ფაქტობრივ ობიექტს წარმოადგენს ამხანაგობაში არსებული წილი და არა უშუალოდ ამ წილის, როგორც უფლების სამომავლო ნაყოფი. შეიძლება ითქვას, რომ სამოქალაქო კოდექსის 930-ე მუხლის დათქმა – ხელშეკრულების მონაწილეებმა ერთობლივად იმოქმედონ საერთო მიზნის მისაღწევად,

ნიშნავს არა თანამესაკუთრის სანივთო სამართლებრივი უფლებების ინდივიდუალურად განხორციელებას, არამედ, უფლების იმგვარ რეალიზაციას, რომელიც მიმართული იქნება თანასაკუთრების ექსპლუატაციის შედეგად დასახული მიზნის მიღწევისაკენ (**შეად: სკ-ის 173-ე მუხლი**).

1.3.4. გარდა ხსენებულისა, მნიშვნელოვანია, ყურადღება გამახვილდეს ერთობლივი საქმიანობის შეწყვეტის საკითხზეც. სამოქალაქო კოდექსის 939-ე მუხლი ადგენს შეწყვეტის განმაპირობებელ საფუძვლებს, რომელთაგან პირველი ნაწილი ზოგადი (**ერთობლივი საქმიანობის შეთანხმებული ვადის გასვლა; მონაწილეთა გადაწყვეტილება; ერთობლივი საქმიანობის ქონებაზე საგაკოტრებო საქმის წარმოების გახსნა; ერთობლივი საქმიანობის მიზნების განხორციელების შეუძლებლობა**), ხოლო, მე-2 ნაწილი (**ხელშეკრულების ერთ-ერთი მონაწილის გარდაცვალება; ერთ-ერთი მონაწილის ქონებაზე საგაკოტრებო საქმის წარმოების გახსნა; ხელშეკრულების მოშლა**) საგამონაკლისოა, გარდა ამისა, ნიშანდობლივია, რომ შეწყვეტის წინაპირობების არსებობა ავტომატურად არ განაპირობებს შედეგის დადგომას, არამედ, იგი ამავე კოდექსის 940-ე მუხლის შესაბამისად უნდა განხორციელდეს (**ერთობლივი საქმიანობის შეწყვეტისას უნდა დამთავრდეს ჯერ კიდევ შეუსრულებელი გარიგებები, შედგეს საინვენტარიზაციო ნუსხა, ხოლო დარჩენილი ქონება განაწილდეს მონაწილეებს შორის მათი წილის შესაბამისად. ქონების განაწილებისას უნდა დაიფაროს ერთობლივი საქმიანობის დროს წარმოშობილი ვალეები. თუ ქონება საკმარისი არ არის ვალეების დასაფარავად, ხელშეკრულების მონაწილეები ვალდებული არიან გაისტუმრონ ვალეები თავიანთი წილის შესაბამისად**). მოცემულ შემთხვევაში, არც მხარეებს მიუთითებიათ და არც ქვედგომ სასამართლოებს დაუდგენიათ იმგვარი ფაქტობრივი გარემოებები, რომელთა ანალიზი საკასაციო პალატას მიიყვანდა დასკვნამდე, რომ მხარეთა ერთობლივი საქმიანობა შეწყდა. საკასაციო პალატის მოსაზრებით, ის გარემოება, რომ ამხანაგობის ქონება გასხვისებულია და ამ მხრივ დაწყებული საქმიანობის დასრულება შეუძლებელია, არ გამორიცხავს ამხანაგობის არსებობას, რამდენადაც, როგორც მოსარჩელე მიიჩნევს, მოპასუხეთა მართლსაწინააღმდეგო ქმედება მიმართული იყო ამხანაგობის ქონების არამართლზომიერად ხელში ჩაგდებისკენ, შესაბამისად, თეორიული თვალსაზრისით, ივარაუდება, რომ ამხანაგობას, როგორც პირთა გაერთიანებას გააჩნია მოთხოვნა მოპასუხეთა მიმართ და სწორედ ამ მოთხოვნის – მატერიალური აქტივისა თუ ფულადი კომპენსაციის არსებობა განაპირობებს ამხანაგობის არსებობას.

1.3.5. საკასაციო სასამართლო მოხმობილი მსჯელობიდან გამომდინარე, ხაზს უსვამს იმ გარემოებას, რომ სარჩელით მოთხოვნილია ამხანაგობის ერთ-ერთი წევრის მიერ ინდივიდუალური

ზიანის ანაზღაურება, რომელსაც ის უკავშირებს მოპასუხეთა არამართლზომიერი ქმედების შედეგად ამხანაგობის მიზნის მიუღწევლობას და საბოლოოდ მოითხოვს მოპასუხეებისათვის ზიანის სახით იმ თანხის დაკისრებას, რომლის ეკვივალენტური ქონებაც მას ხელშეკრულების დასრულებისას უნდა მიეღო. როგორც ზემოთ განიმარტა, ამხანაგობის წევრს აღარ გააჩნია რა ინდივიდუალური საკუთრება განხორციელებულ შესატანზე, მას ამხანაგობის მიზნის მიღწევამდე არც წილის პროპორციულ ნაყოფზე (**მისაღები ქონებრივი სიკეთე**) წარმოშობია საკუთრების უფლება, შესაბამისად, მართლსაწინააღმდეგო ქმედების დამტკიცების შემთხვევაში, რესტიტუციის უფლების მქონედ ჯერ კიდევ პირთა გაერთიანება – ამხანაგობა გვევლინება და არა ამხანაგობის კონკრეტული რომელიმე წევრი, თუკი იგი არ მოქმედებს ამხანაგობის ინტერესებში. მართალია, ზოგადი წესის თანახმად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს (**იხ. სკ-ის 361.2 მუხლი**), თუმცა, მოცემულ შემთხვევაში, ვიდრე ჯერ კიდევ არსებობს აქტივი მოთხოვნის სახით, პრეტენზიის მქონე სუბიექტად სწორედ ეს პირთა გაერთიანება ან ამ გაერთიანების ინტერესებში მოქმედი წევრი (წევრები) განიხილება, რომლებიც ზიანის მიმყენებლის მიმართ სამოქალაქო კოდექსის 455-ე მუხლით გათვალისწინებული სოლიდარული კრედიტორები არიან და მათ როგორც ერთობლივად, ისე – ცალ-ცალკე უფლება აქვთ შესრულება მოითხოვონ მხოლოდ მთელი ამხანაგობის სასარგებლოდ. საკასაციო პალატა მიზანშეწონილად მიიჩნევს, ყურადღება გაამახვილოს მოსარჩელის საკუთრების უფლებაზეც. მართალია, იგი მიიჩნევს, რომ მოპასუხეთა ქმედების შედეგს წარმოადგენს მისი სამომავლო საკუთრების დაკარგვა, თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ საკუთრების უფლებაზე საქართველოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლით გარანტირებული დაცვითი ეფექტი, რომელიც სრულ შესაბამისობაშია ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის პირველი დამატებითი ოქმის პირველ მუხლთან, გავრცელდება რეალიზებულ საკუთრებაზე. კონვენციის ხსენებული ნორმა შესაძლოა თავის თავში მოიცავდეს მომავალი საკუთრების უფლებასაც, თუმცა, იმ პირობებში, როდესაც სამომავლო უფლების რეალიზაცია დამოკიდებულია ხელშეკრულების მიზნის მიღწევაზე, ამხანაგობის წევრის ინდივიდუალური პრეტენზია ზიანის მიმყენებლის მიმართ არ არის სამართლებრივად გამართლებული, შესაბამისად, საკითხის იმგვარად დასმა, რომ ზიანის მიმყენებელს (**შესაბამისი წინაპირობების დადასტურების შემთხვევაში**) დააკისრო პასუხისმგებლობა, რომელიც პრაქტიკულად ერთობლივი საქმიანობის ხელშეკრულების მიზნის მიღწევის შემთხვევაში დადგებოდა, ეწინააღმდეგება ზიანის

ანაზღაურების ფარგლებსაც, რამდენადაც სამოქალაქო კოდექსის 412-ე მუხლის თანახმად, ანაზღაურებას ექვემდებარება მხოლოდ ის ზიანი, რომელიც მოვალისათვის წინასწარ იყო სავარაუდო და წარმოადგენს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს. ამ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია აღინიშნოს ისიც, რომ თეორიულად, ამხანაგობის ქონების არამართლზომიერად გასხვისების შედეგად ქონებრივი დანაკლისის მქონე ერთადერთ სუბიექტად არ შეიძლება იქნას განხილული მხოლოდ ნ---- დ-----ა, არამედ, მასთან ერთად შესრულება ვერ მიიღო ამხანაგობის ვერც ერთმა წევრმა, წინამდებარე სარჩელის ფარგლებში ინდივიდუალური ზიანის სასამართლო გადაწყვეტილებით დადასტურება განაპირობებს ანალოგიური უფლებებით სხვა წევრთა აღჭურვასაც, შედეგად ზიანის მიმყენებლისათვის სამომავლოდ მისაღები ქონების კომპენსაციის დაკისრებით დადგინდება არა პირთა ქონებრივი რესტიტუცია, არამედ გადაჭარბებული პასუხისმგებლობა, ფაქტიურად ზიანის მიმყენებელს დაეკისრება ამხანაგობის მიზნის მიღწევის ვალდებულება.

1.3.6. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს იმ გარემოებაზეც, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 17 აპრილისა და 16 ივნისის განჩინებებით ამხანაგობა „ნ-----ი 2008-ს“ უარი ეთქვა ზიანის ანაზღაურების შესახებ სარჩელის მიღებაზე, ეს განჩინებები დადგენილი წესით არ გასაჩივრებულა, გარდა ამისა, არც მოსარჩელეს გამოუთქვამს სურვილი სათანადო მხარით – ამხანაგობით შეცვლის თაობაზე, უფრო მეტიც, მიუხედავად საქმის მომზადების ეტაპზე მოთხოვნის არაერთხელ დაზუსტებისა, მას ზიანის ამხანაგობის სასარგებლოდ ანაზღაურების თაობაზე პრეტენზია არ წარუდგენია. ამ თვალსაზრისით საკასაციო პალატა ყოველგვარი შეფასების გარეშე ტოვებს მეორე კასატორის პრეტენზიებს სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით იპოთეკის ხელშეკრულების მართლწინააღმდეგობრიობის ფაქტის დადგენის თაობაზე და განმარტავს, რომ სწორედ იმ გარემოებიდან გამომდინარე, რომ მეორე კასატორი ამხანაგობის ინტერესებში არ მოქმედებს, ამ გადაწყვეტილებით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები მისი მოთხოვნის მიმართ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 106-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი ძალის მატარებლად ვერ იქნება განხილული.

1.3.7. ზემოთ ჩამოთვლილი გარემოებებიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა შეფასების გარეშე ტოვებს მეორე კასატორის ყველა იმ პრეტენზიას, რომელიც მოპასუხეთა ერთობლივი მოქმედების შედეგად მისთვის ზიანის მიყენებას შეეხება, ამ ვითარებაში კი, ყოველგვარ

საფუძველს მოკლებულია გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასკვნა, რომ სარჩელით მოთხოვნილი თანხის ანაზღაურებაზე პასუხისმგებელ სუბიექტს წარმოადგენს პირველი კასატორი. მოსარჩელე არ წარმოადგენს რა მოთხოვნის უფლების მქონე სუბიექტს, მისი სარჩელის ფარგლებში ზიანზე ვალდებულ პირთა წრის შეფასება-დადგენა იურიდიულად გაუმართლებელია. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ნოტარიუსისათვის ზიანის სოლიდარულად დაკისრების ნაწილში გასაჩივრებული განჩინება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული (**სსსკ-ის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტი**), რაც ამ ნაწილში მისი გაუქმების აბსოლუტური საფუძველია. რაც შეეხება ამხანაგობის თავმჯდომარისა და თანათავმჯდომარის მიმართ მოთხოვნის დაკმაყოფილებას, ამ შემთხვევაში პალატა ხელმძღვანელობს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 264-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და 409-ე მუხლით და აღნიშნავს, რომ გ.ტ-----ისა და ქ.კ-----ის მიმართ სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება არ გასაჩივრებულა, გარდა ამისა, არც საკასაციო პრეტენზიაა წარმოდგენილი მათთვის პასუხისმგებლობის დაკისრების კანონიერების თაობაზე, შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი გასცდეს განხილვის ფარგლებს და იმსჯელოს ამ ნაწილზე.

1.4. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ნაწილობრივ შეცვლის პროცესუალურ-სამართლებრივი დასაბუთება:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები. წინამდებარე გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილის 1.3. პუნქტში ასახული მსჯელობის გათვალისწინებით, პალატა მიიჩნევს, რომ არ არსებობს საქმის ქვემდგომი სასამართლოსათვის დაბრუნების წინაპირობები, არამედ, იგი უფლებამოსილია, თავად გადაწყვიტოს დავა: საკასაციო პალატა ნოტარიუსისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების ნაწილში აუქმებს გასაჩივრებულ გადაწყვეტილებას და იმ მოტივით, რომ ნ---- დ-----ას მოთხოვნა მისთვის ინდივიდუალური ზიანი მიყენების თაობაზე უსაფუძვლოა, ამ ნაწილში არ აკმაყოფილებს სარჩელს, სწორედ ამ საფუძვლიდან გამომდინარე სასამართლო უარს აცხადებს მეორე კასატორის პრეტენზიათა გაზიარებაზეც და სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში, ამავე კოდექსის 410-ე მუხლის თანახმად, უცვლელად ტოვებს გასაჩივრებულ

გადაწყვეტილებას.

2. სასამართლო ხარჯები:

2.1. „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის 5.1. მუხლის „მ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ნ---- დ-----ა სახელმწიფო ბიუჯეტის მიმართ ანგარიშსწორებისაგან გათავისუფლებულია, შესაბამისად, მის სარჩელზე, სააპელაციო თუ საკასაციო საჩივრებზე არ არის გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი;

2.2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 13 ოქტომბრის განჩინებით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 48-ე მუხლის შესაბამისად, ნოტარიუს ნ----- მ-----ს გადაუვადდა სახელმწიფო ბაჟის _ 6 000 ლარის გადახდა, ხოლო მისი სააპელაციო საჩივრის გამო სახელმწიფო ბიუჯეტის მიმართ გადახდილი თანხა შეადგენს 2 500 ლარს;

2.3. შპს „ა-----ამ“ სააპელაციო საჩივრის გამო ხარჯი გაწია 4 500 ლარის ოდენობით;

2.4. გ---- ტ-----ე და ქ----- კ-----ი სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან გათავისუფლებულები არ არიან, ამასთანავე, მათ მიმართ სარჩელი დაკმაყოფილებულია და გადაწყვეტილება შესულია კანონიერ ძალაში;

2.5. რ----- კ-----სა და ლ----- ა-----ეს პროცესის ხარჯები არ გაუწევიათ.

2.6. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის შესაბამისად, ვინაიდან წინამდებარე გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა ნ----- მ-----ის საკასაციო საჩივარი და იგი გათავისუფლდა პასუხისმგებლობისაგან, ამასთანავე, ვინაიდან შპს „ა-----ასათვის“ თანხის სოლიდარულად დაკისრებაზე უარი ეთქვა ნ---- დ-----ას, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მას ნ----- მ-----ის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს სააპელაციო საჩივარზე გადახდილი ბაჟის _ 2 500 ლარის, ხოლო, შპს „ა-----ას“ მიმართ _ 4 500 ლარის გადახდა. რაც შეეხება სახელმწიფო ბიუჯეტის მიმართ ანგარიშსწორების საკითხს, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის შესაბამისად, სარჩელის დაკმაყოფილების პროპორციულად გ---- ტ-----ესა და ქ----- კ-----ს უნდა დაეკისროთ 3 000 ლარის გადახდა (სსსკ-ის 39-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა.ა.“ ქვეპუნქტი), ხოლო სარჩელზე უარის ნაწილში, ვინაიდან მოსარჩელე გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან, ამავე ნორმის საფუძველზე, პროცესის ხარჯებს გაიღებს სახელმწიფო.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე, 55-ე, 410-ე, 411-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. ნ----- მ-----ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს.
2. ნ--- დ-----ას საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 5 ივლისის გადაწყვეტილების შეცვლით (მე-3, მე-4, მე-6, მე-7 პუნქტები) მიღებულ იქნას ახალი გადაწყვეტილება.
4. ნ--- დ-----ას სარჩელი ნ----- მ-----ის მიმართ არ დაკმაყოფილდეს.
5. ნ--- დ-----ას (პ/შ-----) ნ----- მ-----ის (პ/შ-----) სასარგებლოდ დაეკისროს ამ უკანასკნელის მიერ სააპელაციო საჩივარზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟიდან 2 500 ლარის გადახდა.
6. გ--- ტ-----ესა (პ/შ-----) და ქ----- კ-----ს (პ/შ-----) სახელმწიფო ბიუჯეტის („სახელმწიფო ხაზინა“ ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 300773150) სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისათვის გადასახდელი სახელმწიფო ბაჟი 3 000 ლარის ოდენობით.
7. ნ--- დ-----ას (პ/შ-----) შპს „ა-----ას“ (ს/კ #-----) სასარგებლოდ დაეკისროს სააპელაციო სასამართლოში ამ უკანასკნელის მიერ გადახდილი ბაჟის _ 4 500 ლარის ანაზღაურება.
8. დანარჩენ ნაწილში გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩეს უცვლელად.
9. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ბ. ალავიძე

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

პ. ქათამაძე

